

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Ishaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrta leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopoklija do odpovedi. — Udje „Kato“, „Kaznovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroska cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Kaj hočejo?

Štajercijanci prireajo zadnjičas shode po spodnještajerskih mestih in trgih. Širokoustno vabijo sicer vse ljudstvo na te shode. Toda že dosednji njih shodi so nam dokazali, da kmetov, ki ne prikimajo vsaki besedi štajercijanskih govornikov, ne trpijo med seboj. Če pa ti vendar pridejo, potem jih s surovo silo in z žandarji izganjajo ven iz svojih zborovališč. Štajercijanski voditelji hočejo imeti okoli sebe le ponižne in poslušne backe. Tem backom, kojih možgani so navadno že tudi prepiti s šnopsom, oznanjajo potem dvojno nesrečo: 1. da ne marajo za slovensko obstrukcijo v deželnem zboru in 2. da ne marajo za slovenske posojilnice.

1. Verjamemo, da Nemcem in njihovim nemškutarskim oporodam slovenska obstrukcija v deželnem zboru ni ljuba. Kajti ta obstrukcija je odprla slovenskemu ljudstvu oči prav na široko, da sedaj vidi, kako krivično se je vladalo v deželi proti njemu. Slovenski kmet je moral plačevati davek, kakor vsak drug deželan, a jedel je le Nemec. In dobro je jedel. Od 21 milijonov kron, ki so se izdali dosedaj vsako leto za gospodarske in zdravstvene namene, dobil je Slovenski Štajer le dobro pol milijona. Vse druge je teklo v nemški del dežele.

Bogato so se zalagali Nemci z denarjem, a bilo jim je še vse premalo. Ni jim bilo dovolj denarja, ki je potekel iz deželnih davkov, jemali so tudi na posodo ter delali dolgove. Naša dežela je hudo zadolžena, več milijonov dolgov nosi na svojih ramenih. Sedaj so ti dolgovi že tako visoko narasli, da je tudi Nemcev groza. Radi bi dolgove plačali, in sicer z novimi davki, pri katerih pa bi tudi Slovenci ne bili izvzeti. Toda slovenska obstrukcija jim je strašno na poti, novih davkov vsled obstrukcije ne morejo naložiti, in svojih dolgov in grehov ne poplačati. Zato pa pošiljajo sedaj svoje nemšurčke po Slovenskem Štajerju, da bi nahušskali slovensko ljudstvo proti obstrukciji. Ako bi se jim to posrečilo, dobilo bi slovensko ljudstvo v zahvalo — nove davke. Toda naši ljudje vedo, za kaj se gre, zato pa nočejo iti v zanke, ki jim jih nastavlja od Nemcev za to najete poturice.

2. Tudi slovenske posojilnice nemškutarjem niso naenkrat po volji. Zato lažejo in obrekujejo posebno po svojih listih, da ni vse varno pri slovenskih posojilnicah. Toda resnica izgleda popolnoma drugače. Časi so minoli, ko so naši ljudje Nemce in nemškutarje šopali s svojim denarjem. Le malo slovenskega denarja se vlaga v nemške šparkase. Nihče ni več tako neumen, da bi nosil svoj denar svojim nasprot-

nikom, ki niso imeli nikdar sreča za slovensko ljudstvo. Slovenci zahajajo k svojim zavodom, katere tudi sami vodijo. Zato imajo tudi popolno zaupanje v svoje denarne zavode ter nimajo nobenega povoda, da bi jih ne podpirali in se jih ne posluževali. To pa vendar našim štajerskim slovenskim zavodom ne more nič škoditi, če je na Kranjskem kak liberalni advokat spravil eno posojilnico na kant, s katero nihče od naše stranke ni imel niti najmanjšega stika. Koliko nemških advokatov je že kradlo in se morda še kraje pri nemških posojilnicah, a kljub temu živi nemško posojilništvo v svoji celoti nedotaknjeno naprej. Tako je tudi s slovenskim posojilništvom, tudi one so trdne in varne, čeprav je pri eni liberalni posojilnici na Kranjskem imel brezvesten liberalen advokat svoje nesrečne prste zraven.

Štajercijanci sami se prav nič ne bojijo za naše posojilnice in za denar, ki je naložen v njih. Ampak boje se le za obstanek svojih posojilnic, v katere Slovenci nočejo več nalagati denarja. Zato pa izrabljajo sedaj kranjski slučaj in hujskajo ter lažejo proti našemu posojilništvu v lepi nadi, da bodo vsaj na ta način dobile nemške posojilnice zopet nove denarne pritoke. Toda njih nade so prazne.

Štajercijanci se motijo, ako mislijo, da bodo z označenim postopanjem kaj dosegli pri Slovencih. Časi so minoli, ko so se dali Slovenci izrabljati kot molzna krava, ki so predstavljali telo, v katero so se zasale nemškutarske pijavke. Slovenec noče več služiti tujcem, noče jim več tlačati, on hoče biti prost, neodvisen in povsod enakopraven. Štajercijanski shodi in pisava nemških in nemškutarskih listov — vse bo ostalo brezuspešno.

Politični ogled.

Mala politična naznanila.

Dne 3. februarja: Judovski in liberalni dijaki ne pustijo na vseučilišču v Krakovem predavati profesorja Zimmermanna o krščanskem socializmu. Vse čaka, kaj bo odredilo naučno ministrstvo. — Na Portugalskem zapira liberalna vlada premožne ljudi ter jih izpušča potem proti denarni odškodnini. Sodišča so se tej lumpariji uprli. Iz zaporov so izpustila 55 bogatih Portugalcev, ne da bi zahtevala odškodnino. — Proračunski odsek avstrijske delegacije je odobril proračun za zunanje ministrstvo. Prihodnji teden delegacije ne boje zborovale, ker se snide drž. zbor. — Med sv. očetom in špansko vlado ni prišlo

do nobenega sporazumljenja. — Na Arabskem v pokrajini Jemen so bili novi spopadi med Arabci in Turki. Arabski šejk Enzeli Muhtad pleni s 3000 Arabci turške vasi, mori može in muči žene.

Dne 4. februarja: Volilni imeniki za občinske volitve v Ljubljani so že razpoloženi. Volitve se bodo vršile dne 19. marca ali pa 2. aprila. — Za zastopnika sv. očeta na Dunaju je imenovan dosednji papežev poslanik v Braziliji, monsignore Bavona. — Na občnem zboru avstro-ogrške banke tudi tokrat niso hoteli voliti nobenega Slovana, v njem so sami Nemci. — Cesar se bo podal dne 8. februarja v Budimpešto, kjer bo dalje časa prebival.

Dne 5. februarja: Grška vlada je vpoklicala vse častnike, ki bivajo v inozemstvu na dopustu, k velikim vajam v Tesaliji. Naročila je tudi 500 konj na Ogrskem, ki se imajo doposlati do marca. Sicer pa je oborožitev armade že popolna. — Turško-bolgarska carinska vojska se je že pričela. Bolgarsko finančno ministrstvo je že z 28. januarjem ukazalo, naj se pobira carina po splošnem tarifu. — Danska vlada je izdelala zakon, s katerim se izpremeni ustava v tem smislu, da imajo tudi ženske volilno pravico. Zakon bo gotovo sprejet.

Dne 6. februarja: Socialno-politični odsek poslanske zbornice je sprejel predlog gosposke zbornice glede vladne predloge, s katero se odpravi ponočno žensko delo. Ta postava stopi v veljavo dne 1. avgusta t. l. — Črna gora si namerava baje osvojiti del Stare Srbije, in sicer del med Plavo in Gusnjem. Iz teh krajev bežijo Turki v Črno goro. V zadnjih tednih jih je pribežalo okoli 7000. — Odposlanstvo krščanskih Krečanov se napoti v kratkem v vsa evropska glavna mesta, da izroči vladam velesil spomenico, v kateri se zahteva, da se priklopi Kreta Grški.

Dne 7. februarja: Bančni začasni proračun za avstro-ogrsko banko je radi odpora ogrske zbornice proti bančni predlogi podaljšan do 1. maja t. l. — Na Španskem pretijo železničarji s splošno stavko. Ministrski svet se je že posvetoval o odredbah za slučaj stavke. — Novoizvoljeni angleški parlament se je včeraj sešel. Otvoril ga je kralj s prestolnim govorom. — Ob turško-grški meji so se spopadli turški in grški vojaki. Pri spopadu sta obležala na turški strani dva vojaka mrtva, 5 Grkov pa je bilo ranjenih.

Somišljeniki, po gostilnah, pri trgovcih in obrtnikih zahtevajte naš list.

PODLISTEK.

Materino oko.

(Slika iz življenja. Prevel Starogorski.)

(Dalje.)

„No, da, Vam bom pa povedal!“ reče agent zmagovalno: „Zenin je nedavno prišel iz Amerike. Poročil je svojo zaročnico in sedaj gresta oba, z materjo vred, zopet nazaj, kamor je prišel pred šestimi leti ubog, kakor cerkvena miš. Sedaj pa ima hišo in posestvo, da ga ni tukaj para! ... Tako dobro bi bilo lahko marsikateremu.“ reče s poudarkom.

„Kako rokodelstvo znate?“ ga vpraša za nekaj časa.

„Mizar sem,“ odvrne ta zamišljeno.

„Mizar!“ vzklikne agent in se odkrije. „Ravno to rokodelstvo se plačuje tam z zlatom. Jaz vem, imam tudi pismo, berite“, nadaljuje, in poda Benediktu pismo. — „Berite: Novi York, kakor vidite,“ pripomni in pokaže na pečat, in med tem, ko Benedikt čita, se možje spogledajo.“

„To še ni nič!“ reče agent. Berite tukaj tiskano!

Pri tem poda Benediktu, ki ni znal, kaj naj stori, časnik, v katerem je bilo polno imen, ki so našli srečo v Ameriki. Mizarski pomočnik, ki je prišel pred petimi leti tja ubog, ima sedaj najlepše delavnice, ter ima pri sebi ne samo stariše, ampak tudi brate in sestre.

„Če bi to ne bilo res,“ pripomni agent, ko mu vrne Benedikt časnik in si obriše znoj, „kako bi naj

smel ta list to pisati, in še posebno od vsakega posameznega?“

„Mora že biti res,“ odvrne Benedikt, razburjen od raznih misli. — Ni si dal veliko prigovarjati, da bi krenil v gostilno, kjer se je obhajala ženitnina, da se nekoliko okrepča.

Zunaj so se vsedli, in agent je bil tako priden in pazljiv, da je šel sam po krepčilo v hišo, med tem ko je pokazal drug mož na voz, ki je stal ne daleč proč.

„Glej, tovariš, tam stoji naš voz v daljni svet, in tam na travniku počivajo naši ljudje, ki odpotujejo z nami. Mi smo le en del onih, s katerimi se snidemo na ladiji.“

Nato je odšel k tropi mož, žen in otrok, ki so počivali v senci košate lipe na travniku. Tretji pa je prigovarjal Benediktu, dokler ni prinesel agent jedi in pijače. „Imamo lepe ljudi med nami,“ reče, „krasne devotke, ki gredo s svojimi ljubčki, ker tam laže do česa pridejo in se poročijo. Nekatere pa še nimajo nobenega, posebno najlepše. Tem se vse to zdi, kakor kratkočasno potovanje.“

„In tukaj,“ seže agent v besedo ter postavi pečenko, solato in vino na mizo, „to je nekaj, kar veže ljudem dušo k telesu. ... Pij, potnik, in da ti ne bo žal, da pustiš novi svet takoj lahkomišlno!“

Pri mizi, kjer so sedeli svatje, zagodejo godci napitnico. Benedikt prime za kupico, in želeč srečno potovanje, pije. Žeja in razburjenost sta ga popolnoma zmešala in pil je vedno bolj in bolj. Možje pa niso zamudili tega trenutka, da ga pregovore, naj ostane čez noč pri njih. To se jim posreči, in Benedikt se odloči, prenočiti v gostilni.

„Samo enkrat živimo,“ reče agent in ga sili piti. „Danes smo prav dobre volje skupaj! Malokdaj najde človek tako družino. Pa še-le bo, ko se svatje najedo. Tedaj se začne ples in druge vesele reči!“

Benedikt potegne z roko preko čela, kakor bi se hotel česa spomniti. Pogleda na nebo, na oblake; ljudje se vračajo s polja domov, ker je nastajal mrak. Radovedne trume se zbirajo pred gostilno. V resnici je bilo tako vabljivo tukaj ostati, da se odloči Benedikt na vsak način tukaj prenočiti. In ni mu bilo žal, da se je odločil. Možje so bili tako prijazni, da so plačevali vse zanj, in godba je vlekla marsikateri par na plesišče, ki ni spadal k svatom. Posebno zvečer je že plesalo vse. Tudi Benedikta je zmotilo, da se je pomešal med plesalce. Čemu bi ne porabil tako lepe prilike, se enkrat zopet naplesati. Kar bi morebiti ne doseglo vino, to je dosegla godba in neka lepa deklica, ki je šla tudi v Ameriko. Vedno je bila pri Benediktu ter mu prigovarjala in ga silila plesati.

Krog polnoči ni bil Benedikt že za poznati. Prej tako miren, tih potnik, sedaj razburjen, z razpaljenim obličjem in ves divji. Agentu se je zdelo sedaj tem lažje, ga pregovoriti za novi svet, in to se mora zgoditi sedaj kmalu. — In sredi plesa in donenja godbe potegne lepa deklica tako ljubeznivo za seboj Benedikta, da ji ta nehote sledi. Šla je iz plesišča ven v črno noč proti grmovju nekega potoka. Benedikt ji sledi; nesrečni mladenič je tekel za siredo, ne zavdajoč se propada. In naenkrat ji odtegne Benedikt roko, strmi v daljavo — in potem — za nekaj sekund, položi obe roki na čelo ter zbeži nazaj v gostilno, vzame palico in svoje reči ter težko diha in v omotici odbeži po cesti ter kljub temi in noči nadaljuje svoje potovanje ... (Dalje prih.)